

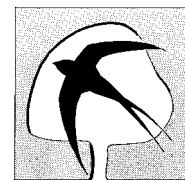
Betreft: nadere toelichting op reactie consultatie concept natuurwet
Datum: 16 november 2011
Door: Han Runhaar, voorzitter Stichting Werkgroep Milieubeheer Rhenen
Contact: han.runhaar@hetnet.nl

(1) De voorgestelde wijzigingen dragen niet bij aan een betere balans tussen ecologie en economie. Waar de bestaande natuurwetgeving op veel punten te gedetailleerd is en daardoor burgers en ondernemers onnodig belast met regels en procedures, is in de voorgestelde wet de balans volledig doorgeslagen naar de economie. De natuurbescherming beperkt zich tot datgene wat volgens Europese verdragen verplicht is, voor planten en dieren die niet onder de Europese wetgeving vallen beperkt de bescherming zich tot een juridisch niet nader ingevulde zorgplicht.

(2) Het wetsvoorstel is voor de praktijk niet duidelijk en uitvoerbaar omdat de zorgplicht niet nader is omschreven. Uit jurisprudentie zal moeten blijken wat die zorgplicht in de praktijk inhoudt. Dat betekent dat er nog vele procedures en rechtzaken gevoerd zullen moeten worden om duidelijk te maken óf deze zorgplicht in de praktijk enige betekenis heeft, en zo ja waar de grenzen liggen.

Het is onduidelijk hoe controle op naleving van de zorgplicht in de praktijk zou moeten plaatsvinden. In de huidige situatie is bijvoorbeeld het uitsteken van orchideeën verboden, maar onder de nieuwe wetgeving is het zeer onduidelijk of deze ongewenste en voor de natuur zeer schadelijke praktijk kan worden tegengegaan. Daarvoor moet worden aangetoond dat de degene die de orchideeën uitsteekt “redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt [voor de betreffende planten]”. Dat bewijs is strikt genomen niet te leveren, wanneer planten direct worden overgezet in de tuin hoeft dat voor de betreffende planten immers geen nadelige gevolgen te hebben. Bovendien kan in alle gevallen worden beargumenteerd dat uitvoerder zich niet bewust was van de schadelijke gevolgen. Mijn conclusie is dat in deze vorm de zorgplicht een wassen neus is, en geen enkele praktische betekenis heeft.

(3a) Het wetsvoorstel is zeer teleurstellend en lijkt te zijn geabseerd op de visie dat natuurbescherming een ongewenst obstakel is voor economische ontwikkeling en daarom beperkt moet worden tot datgene wat minimaal volgens Europese richtlijnen verplicht. De inperking tot Europees beschermde soorten en habitattypen is bovendien strijdig met de verplichting die Nederland in 1992 met de ondertekening van het verdrag van Rio de Janeiro is aangegaan om de biodiversiteit in eigen land te beschermen.

De wetgever gaat er blijkbaar uit van de veronderstelling dat door te voldoen aan de Europese verplichtingen ten aanzien van natuurbeheer de biodiversiteit in Nederland voldoende is gewaarborgd. Dat is echter een onjuiste veronderstelling. De bescherming onder de habitatrichtlijn richt zich alleen op die habitattypen en die soorten die op Europese schaal ernstig bedreigd worden. Dat omvat slechts een fractie van de in Nederland voorkomende soorten. Van de meer dan 1400 vaatplanten worden er op deze manier in Nederland slechts 3 beschermd, terwijl er in Nederland vele honderden plantensoorten zijn die ernstig worden bedreigd en dus bescherming nodig hebben. Indirect worden veel soorten ook beschermd doordat ze voorkomen binnen Natura 2000 gebieden. Dat geldt bijvoorbeeld voor soorten die in de duinen voorkomen: doordat vrijwel het hele duingebied is aangewezen als natura 2000 gebied zijn typische duinsoorten redelijk beschermd. Er zijn echter veel bedreigde soorten die niet, of niet alleen in Natura 2000 gebieden voorkomen. Deze missen nu elke bescherming.

(3b) Het aantal bejaagbare vogelsoorten wordt uitgebreid met grauwe gans, kolgans en smient. Soorten waar Nederland een internationale verantwoordelijkheid voor draagt omdat een substantieel deel (bijvoorbeeld smient 50%, kolgans 70%) van de Europese populatie in Nederland broedt of overwintert. Deze soorten moeten niet als bejaagbare soorten worden aangewezen.